Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Źródłoznawstwo archeologiczne paleolitu i mezolitu , PG_00200154		
Kierunek studiów	Archeologia (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	1	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS	1.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Archeologii		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Marcin Wąs	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	dr hab. Marcin Wąs	

Formy zajęć

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15
W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy

Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
Liczba godzin pracy studenta	15	2.0	8.0	25

Cel przedmiotu	Zapoznanie studentów z formami i schematami typologii podstawowych kategorii zabytków z okresów paleolitu i mezolitu, a szczególnie z podstawami krzemieniarstwa, jako wiodącej kategorii źródłoznawczej w archeologii starszej i środkowej epoki kamienia.

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[ARCHL3_W02] Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie, wiedzę ogólną z zakresu archeologii	Posiada wiedzę ogólną z zakresu źródłoznawstwa paleolitu i mezolitu oraz zna podstawy typologii narzędzi krzemiennych oraz głównych nurtów technologicznych krzemieniarstwa pradziejowego.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[ARCHL3_U01] Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę: formułować oraz, poprzez właściwy dobór źródeł informacji, krytyczną ich analizę i syntezę, rozwiązywać problemy typowe oraz wybrane problemy bardziej złożone z zakresu archeologii, a także opracowywać treści związane z dziedzictwem archeologicznym	Potrafi rozpoznać najważniejsze krzemienne zabytki paleolityczne i mezolityczne, umie przeprowadzić ich wstępną klasyfikacje i analizę morfologiczną oraz wykorzystać ich potencjał poznawczy w studiach nad paleolitem i mezolitem.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[ARCHL3_W05] Zna główne zagadnienia prahistorii Europy w ujęciu porównawczym	Zna w zaawansowanym stopniu formy zabytków krzemiennych z okresów paleolitu i mezolitu oraz dostrzega różnice technologiczne w ujęciu regionalnym i chronologicznym.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[ARCHL3_W03] Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach archeologii Polski i powszechnej	Ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą typologii zabytków krzemiennych kultur paleolitycznych i mezolitycznych oraz zna i rozumie metody ich tworzenia i wykorzystania w pracach badawczych.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu

1. Łupliwe surowce kamienne ziem polskich używane w pradziejach - główne gatunki krzemieni

2. Podstawy obróbki krzemienia (terminologia opisująca rdzeń i odłupek)

3. Retusz główne typy

4. Narzędzia krzemienne (główne typy konwencjonalne; zarys traseologii)

5. Obróbka kamienia w dolnym paleolicie; narzędzia otoczakowe i pięściaki

6. Obróbka kamienia w środkowym paleolicie (podstawy koncepcji lewaluaskiej)

7. Obróbka kamienia w górnym paleolicie (podstawy formowania i redukcji rdzeni wiórowych)

8. Obróbka kamienia w późnym paleolicie: technologia rdzenia dwupiętowego i typologia wiodących narzędzi

9. Obróbka kamienia w mezolicie: przegląd głównych metod wiórowych i typologia wiodących narzędzi

10. Krzemieniarstwo młodszych okresów pradziejów

11. Główne instrumenty analityczne krzemieniarstwa

Wymagania wstępne i dodatkowe

Podstawowa wiedza z zakresu paleolitu i mezolitu.

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
egzamin ustny	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Inizan. M. L., Roche, H., Tixier, J. 1992. Technologia kamienia łupanego (tłum. Technology of Knapped Stone), Meudon. Ginter, B., Kozłowski, J.K. 1975. Technika obróbki i typologia wyrobów kamiennych paleolitu i mezolitu, Warszawa. Kozłowski J.K., Kozłowski S.K Pradzieje Europy od XL do IV tysiąclecia p.n.e., 1975, Warszawa, PWN.
	Uzupełniająca lista lektur	n.d.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	1. Określenie typów retuszu na określonych przykładach narzędzi 2. Określenie morfologii odłupka i rdzenia 3. Charakterystyka określonego typu narzędzia np. drapacza, wiertnika itp.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.